

AMARUL

Regionalismul este îngâmfarea prostească și colectivă a cetățenilor unui ținut față de cetățenii altui ținut

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA:
ARAD, Str. 7 Binescu No. 18.
Telefon: 266.

Organ al Asociației »Infrățirea«
Apare de două ori pe săptămână.

ABONAMENTE:

Pentru particulari:		Pentru autorități și instituții	
200 Lei	1 An	500 Lei	1 An
100	6 Luni	250	6 Luni
50	3 Luni	130	3 Luni

In străinătate dublu.

Ce este regionalismul?

Sunt „regățenii“ mai răi decât noi?

Prea se abuzează, cu rea credință, de acești termeni și e necesar să fie drămuși nișel și prin stratul judecății subiective, nepărtinitoare.

Este în firea omului să-și exagereze buna prețuire de sine însuși în lumina unei exagerate depreciere a semenilor săi. Această, când vorbim dela om la om. Dar acelaș viciu îl întâlnim și când e vorba de prețuire dela ținut la ținut. Orașul e fudul — nevole mare — față de cetățeanul dela sate. Tot așa de fudul e și sateanul față de... țiganii dela periferia satului său. „Eu mi-s din Banat; Banatu-i fruncea...“

Iată deci, că regionalismul nu este în fond decât îngâmfare prostească, o îngâmfare colectivă a cetățenilor unui ținut față de cetățenii altui ținut. Un viciu urât și primejdios. Ingâmfarea și prostia cresc pe acelaș trunchi. Așa spune un proverb nemțesc. Dacă prostia este însă înțelepciune, și îngâmfarea înclină foarte primejdioase omului ca și societății. Vicul acesta orbște ochiul miștii și seacă isvoarele tuturor bunelor însușiri sufletești ale omului ca și ale popoarelor. Un îngâmfat este copabil să-și distrugă pe ai săi pentru satisfacerea unei deșertăciuni oricât de neînsemnată. Pentru mințile luminate ar trebui să fie o țință de căpetenie stăpânirea din temelii a acestui viciu, din care nasc toate — dar absolut toate — relele societății. Și lupta nu-i ușoară, căci pe cât îl încântă pe om vorba mieroasă și lingusitoare a fărnicului, pe atât îl revoltă în adâncurile îngâmfării lui adevărul rostit fără multă cruțare. Căci nu poftă bizui o potimă înainte de a o cunoaște; mărțurisirea sinceră a răului este întâiul pas pentru stăpânirea lui. Și acum, când știm, că regionalismul nu este decât deșertăciune, îngâmfare prostească, să vedem dacă noi ardelenii avem dreptul de a ne ține sus față de „regățenii“? Că la rândul lor și-l țin și ei sus pe al lor față de „boanghene“, e o chestiune care este la fel combătută și de oameni de ai lor.

Din invectivele otrăvite pe cari și-le aruncă unii altora, ardelenii și regățenii, se evidențiază indeosebi două credințe:

— Ardelenii se cred mai buni români decât ceilalți, pe cari în socotesc greci și bulgari ne asimilați poporul românesc;

— Regățenii impută ardelenilor lipsa de recunoștință pentru desrobire.

Să le analizăm pe amândouă în limitele îngăduite într-un articol de ziar.

Cred, că noi ardelenii ne îngâmfăm prea mult în lumina pe care o radiază faptele că-

torva mărețe figuri ale Ardealului: Horia, Cloșca, Crișan, Avram Iancu sau luptătorii cu condeiul, cum au fost Petru Maior, Șincai, Gheorghe Lazăr, etc. etc. Și ceace este dureros e faptul, că în loc ca pomenirea acestor martiri să ne slujească îndemnul să ne slujească cele bune, ele slujesc doar răul din noi: vanitatea, orgolul, îngâmfarea, deci figurile sfinte ale trecutului radiază în sufletele viețuitorilor de astăzi forțe distrugătoare și nu creatoare.

Avem oare dreptul la astfel de îngâmfări? Răspunsul e dureros: acelaș drept pe care îl are un vierme de a se mândri cu razele soarelui. Căci de o fi să răscolim nișel mai adânc istoria, vom piica umilți capetele: martirii neamului au gustat din pin amarul desiluțiilor pricinuite de trădarea și neînțelegerea semenilor lor de acelaș lege și limbă. Iar acești semeni sunt părinții și strămoșii noștri, și îngâmfătorii de astăzi. Dacă George Lazăr a trecut Carpații, ca să lumineze pe „grecii și bulgarii“ de dincolo, mi-se pare, că l-a trecut scârbit în inima lui de a nu fi fost înțeles de a nu fi fost sprijinit de către cei de acasă. Și așa fiind tulul nostru de îngâmfare ardelenescă ar trebui să fie mai de grabă o muștrare.

Dar oare vechiul regat nu și-a avut și el martirii, figurile mărețe? Sunt acolo numai greci și bulgari, pe cari demagogia politică îi șvarle mereu în obrazul fraților de dincolo? Ce cumplită greșală și ce rușine, că se mai gădesc ardelenii, cari nu și-au luat oboseala să întoarcă foile istoriei românești... Căci de o cunoaște istoria, nimeni n-ar mai îndrăzni să taie hotare regionaliste în trupul țării. Țărișoara aceea pe care numim astăzi vechiul regat a cunoscut greul tuturor frământărilor, s'a ridicat prin trudă la ceace este astăzi. Căci dacă am avut și noi suflete mari și toate vremurile rămâne un trist adevăr, că în vremea războiului mondial, când alte minorități de sub sceptrul coroanei austriace știau ce vreau și lucrau, ardealul, vegeta în cea mai neagră desorientare. Înțeleg ardealul politic, căci fii lui se născuiau — prin instinct — ca voluntari sub sceptrul micel României.

E dureros adevărul, dar trebuie spus, pentru că să înceteze — cu o zi mai de vreme — ticăloșia sufletelor smintite de mîncina demagogică, să piară bănuiala și vrășmășia regionalistă din care isvoresc vorbe ca acea pe care mi-a fost dat să o aud, mai zilele trecute, din gura unui țaran ardelen; a fost mai bine sub unguri.

Tovio.

Statul și fabrica „ASTRA“

Despre «bunele» rapoarturi care sunt între Direcțiunea Gen. C. F. R. și fabrica «Astra» — singura fabrică de vagoane și motoare din țară — s'a mai scris în coloanele acestui ziar.

Aceste rapoarturi sunt de altfel cunoscute astfel că nu mai insistăm asupra lor, ci vom trece direct la obiectul care ne prilejuește aceste șire.

În ziarul local de Marți, s'au putut citi informația, că în zilele acestea Ungaria va pune la dispoziție C. F. R-ului 6 automotoare pentru probă. Aceasta în vederea unei comenzi de automotoare ce urmează să se facă în Ungaria.

Am redat fapta simplă în întreaga lui brutalitate. Zic brutalitate, pentru că în timp

ce fabrica «Astra», care a construit automotoarele actualmente în circulație pe liniile Arad-Br. d., Arad-Pecica, etc. dovedite bune, e silită să-și înceteze lucrul și să arunce pe drumuri o mulțime de muncitori, statul — care nu-i plătește ce-i datorează — să facă noi comenzi și încă în Ungaria. În felul acesta statul face de trei ori risipă: Ouată aruncă banii peste granițe și a doua oră lasă fără lucru o mulțime de muncitori și funcționari, iar a treia oară paralizează o industrie de cel mare folos țării.

Cu procede de această nu e de mirare că lucrurile merg pe dos.

Ionel Sima

Alierea și la noi.

Legi economice inflexibile imprimă respirației economice universale, ritmul economic al unei cronice slăbi morbide.

La Geneva și Lausanne, în conferințe economice mondiale, se caută de zor, o eșire convenabilă din situația inextricabilă creată după război, prin sistemul reparațiilor. Cu tot optimismul ce provoacă în unele cercuri, se distinge acelaș mers-sablon al tuturor conferințelor de acest gen: după luarea contactului protocolar între reprezentanții diferitelor națiuni, se trece la atacul vehement al punctelor de vedere naționale. Într-o asemenea atmosferă de meninț și laborioasă și conchiziune definitivă.

versajile mondiale... nlice, cu privire la prangica suspendării plăților în guvernamentale. Acest acord, deși provizor, lînde să-și asume calificativul de „definitiv“.

S'ar părea că, în discuțiile ce curg, zi și noapte, între Dni MacDonal, Herriot și von Papan, domnește cea mai perfectă armonie de vederi, judecând după încrederea cu care era așteptată și această conferință. Informațiuni de ultima oră, laconice în amănunte, ne risipesc însă și această iluzie. Pentru micșorarea sarcinilor Germaniei, Herriot pretinde sporirea securității Franței prin garanția unei păci efective din partea Reichului. Cancelarul von Papan, admite teza franceză, sub rezerva unor importante condițiuni, între care: gurează revizuirea tratatului dela Versailles și reducerea armamentelor franceze la nivelul armamentelor Germaniei. Extrema sensibilitate a acestei chestiuni se citește din graba cu care s'au respins pretențiunile Germaniei, și în amânarea, sine die, a conferinței franco-germane.

Aceasta ar fi, succint, situația creată săptămîna trecută la Geneva și Lausanne, printr-o scurtă ochiadă, furată intenselor preocupări de ordin intern, conferința dela Lausanne nu prezintă prea mare interes. E mult prea seacă decât să egalez spectaculozitatea cabotajului politic, ce este campania electorală la noi.

„Manifestații grandioase“ discursuri amorse, manifeste și iar manifeste, umplu „cloaca maxima“ a luptelor noastre politice. Calomniile și injuriile cele mai negre se țin lanț în vocabularul oratorilor de ocazie, ce împănesc satele cu numărul lor. Toți, prețindeni, au în servietă, pe lângă merindea de drum, — și rețetele redresării economiei naționale, dar nimeni nu mai crede în eficacitatea lor. Un scepticism amar s'a sirecurat, prematur, în educația civică neisprăvită, a cetățeanului român. Unde va duce acest scepticism se va vedea atunci, când, în culmea disperării „cei proști dar mulți“, vor încerca ultima resursă, aceea a declanșării patimelor populare.

Recentele declarații făcute de primul ministru, la Cluj, cu privire la primejdia comunismului în țară, au darul de a pune într-o simpatică lumină calmul imperturbabil a Dlui Vaida.

„La noi nu există această primejdie. Căci comunismul se reduce la puține nuclee, lipsite de viziunea unei convingeri. La frontiera de vest, e o promiscuitate de sentimente și ideii cari fluctuează între un șovinism bolnăvicios și extremismul de stînga. În Basarabia apoi este o întreagă confuzie de idei. În general, mișcarea comunistă e reprezentată printr-o minimală fracțiune de orășeni. Or, această țară are peste 80 la sută țărani, cu interese economice, sociale și culturale specific țărănești“.

Ziar Cotidian Românesc sau „Revoluerblatt“?

Orice acțiune românească aici la granița maghiară este binevenită. Apariția unui ziar cotidian românesc este aici cu atât mai îmbucurătoare cu cât cochetăria ziarelor maghiare dela noi cu oficina de propagandă dela Budapesta își ascute din zi în zi colții săi hărăitori contra a tot ce este românesc. Și atunci, desigur ne trebuie o contra propagandă prin scris și deci este absolut necesară existența unui cotidian românesc, care să apere în mod curajos interesele românești.

În coloanele acestor cotidiane ne place să întâlnim un scris îngrădit în hotarele bunului simț în care batjocura, invidia, și injuria, pornite a dese ori din ură personală, să nu-și aibe locul lor; iar pânditorilor cu revolverul (în loc de „ștylo“) de pe la răspântiile scrisului să nu li-se îngăduie exercițiile lor de tir după regulile scrisului „apoi“! Iar să nu se scrie în limba română versificată (de multe ori schiopătând) a batjocurei! Și apoi aceste ironii să nu fie vărsate din veșica buliardă ci din creier.

Nu a n pretenția să dau lecții, ci ca ori care modest cititor al ziarelor românești din Arad, sunt adânc măhnit când observ că în scrisul cotidian românesc de aici, masa de scris din odaia de redacție este foarte des confundată cu ușa cortului. Un cititor.

Emil Samoilă: Ziaristica.

De curând apărut, volumul dlui Samoilă umple un gol simțit în rândul celor legați de ziar.

Conștient și clară — prețioasa lucrare a dlui Samoilă — formează un îndreptar pentru acei cari vor să se dedice frumoză și scrișului. Dar nu numai pentru aceștia, ci și pentru cei cari au deja o situație în presă. Prin datele ce le conține, atât din istoria presei, cât mai cu seamă prin analiza diferențelor produse de presă și organizarea marilor cotidiane, volumul dlui Samoilă formează un auxiliar strict necesar fiecărui colaborator al unei gazete.

Laudele sunt de prisos. Suntem siguri că Dl. Samoilă nu le așteaptă. Dăa a dat tuturor celor cari se interesează de presă un volum interesant și util, pentru care a jertfit timp și muncă. Faptul vorbește dela sine.

Evident. Nu-i mai puțin adevărat însă, că, atunci, când interesele acestora sunt permanent nesocotite, neglijate sau insuficient urmărite, ideile nu sunt indispensabile pentru a comite un act nesocotit. Vi-deant consules!

Nic. Poenaru.

Jos masca!

Polemica presei de partid.

Spiritul de partid al timpului nostru este viitorul urmaș al spiritului inchiștorial de odinioară. Oamenii cu o libertate în cogitare se bucură când citesc o polemică pozitivă reală, urmăresc de-o potrivă argumentele pro și contra, extrag din ele învățătura, că fiecare lucru are mai multe părți, după cum este privit din punctul său de vedere de către observator, că nu sunt adevăruri absolute și că „bineînțelesul” aparent, că dintre ambele opinii numai una este cea exactă, iar cealaltă este falsă, nu este altceva decât un prejudiciu filistean așa precum odinioară, în ingustimea sa cerebrală, filisteanul religios, nu îngăduia nici o îndepărtare de la formulele sale teologice, tot astfel este azi filisteanul politic, omul de partid, care este un adept fanatic al mărunțisurilor formulărilor sale politice. Are puterea necesară să îl dă simpatie în cap, sau te înclide, dacă ai îndrăznit să exprimi vederi critice; nu are însă „puterea” necesară în mână, atunci te injură și te terorizează cu „arme spirituale”. A injura, a batjocori, a specula teama adversarului față de „gura lumii”, este a-nume ce face oamenii de partid numesc cu o grozavă afigurare „lupta cu arme spirituale”. Ei obișnuiesc acest fel de a lupta și îl cred onorabil, atât timp cât sunt o beată o pozitie de bilă. Devenind însă puternici și ajungând un partid puternic cu influență, atunci armele lor spirituale se schimbă în samavolnicie, aroganță și grosolanie, în a stălgândire; și în carti apoi slugarnicii de tot solul al partidului își potolească beția puterii.

Ingust este desigur pretutindeni spiritul de partid, asta stă în însăși existența lui, dar încâtușat într-o atâta slugarnicie și lichellism ca la noi în România, nu cred să mai fie în vr'o țară. Asta este desigur în strânsă legătură cu micimea și decadența vieții noastre politice. Din care cauză s'au îndepărtat, scârbit, de pe arena politică, aproape toate caracterele intelectuale. Dar, trebuie să clarificăm: că la decăderea partidelor a contribuit într-o măsură considerabilă chiar publicitatea de partid!

Prima cerință a metodei fundamentale, după care își aranjează presa de partid polemică, este: Nici odată să nu i se împărtășească cititorilor săi, părerea adversarului. Părerile adversarilor nu sunt niciodată citate, ci numai „glosate”. Asta înseamnă, că puterile sunt astfel ciuntit-redate, încât să se evidențieze conținutul lor într-o formă lamentabilă, sau de batjocură. Și, printr-o trucare de jonglerii, rândurile rupte și diformate din textul adversarului sunt înclitate în linii de citateși comentate apoi cu sublinieri de batjocură jocosă, spre hazul cititorilor neștiutori și nebănuitori.

A doua regulă de luptă în polemica presei de partid este: Pentru a răpune o părere contrară, trebuie lovită persoana care a expus-o. Adversarul trebuie rănit în onoarea lui, în vederile lui profesionale, în situația lui socială chiar, — asta mai cu seamă! Asta îl va lua apoi curajul de-a mai păși pe arena publică. Asta va trebui să-l intimideze, să-l facă mic, să-l stălească să păsească încet și să-l răpească

ori ce îndrăzneală de afigurare a părerilor sale proprii. (Că presa de partid este o putere de care să te ferești și să te răzgândești bine când te legi de ea, căci vei fi pedepsit cu (înțuirea la stălpul infamiei!) Și așa polemica de presă nu dă lupta în domeniul ideilor, ci contra persoanei. La naiba cu ori ce causalitate! Argumentele cele mai bune sunt acelea, cari împoacă singure cu noroi în persoana adversarului.

Acestea sunt metodele încercate ale jurnalistică de partid.

În ce mă privește pe mine... Nu sunt nici apolitic și nici „contrar de moarte” al partidelor. Dar îmi este cu totul streină, acea artă politică care înalță ditramba unei morale, pusă la dispoziția exclusivă a partizanilor săi. Dăprețesc toate siluirile și toate slugarniciile de partid. Și îmi este mila de oamenii cari pot fi corupți prin aceste siluirii și slugarnicii.

Și de acea voi spune mereu: Feriți-vă și nu vă lăsați înălțați în turma acelor partide, unde nu mai sunt oameni, nici cetățeni, ci numai păstori de partid și numai o turmă de partid.

D' Aragon.

„Demnitate Națională”

Campania electorală, ori mai bine „cearta pentru ciolane” cum o numea deunăzi un coleg de redacție; este așadar în plină desfășurare. Dela un bălută de agenții partidelor politice și fărânuș, fărânuș de care toate partidele și-au bătut joc când au fost „la putere”, pe care cu toții l-au jefuit, este acum obiectul celor mai delicate atenții. Este idolul momentului.

Demagogii tuturor partidelor, acești scamatori excroci trimiși să arate poporului inexistente merite și să strigă toate colturile ultra-naționalismului și hyper dragostea partidului lor pentru țară, se supralicitează în oferte și promisiuni, îndopând pe cei ce-i ascultă, cu proiecte și programe, care de care mai frumoase și mai departate de realitate și de posibilitățile practice de aplicare.

Și trucul prinde. Ameziți de mirajul „mai binelui”, această fata morgana a tuturor timpurilor, ne lăsăm mereu amăgiți. Minutul dar de a uita, al românului, împreună cu optimismul său naiv, constituie forța și totodată slăbiciunea sa. Aceste două calități sau defecte constituie forța sa, întrucât ele au fost întotdeauna suportul moral care a menținut la suprafață poporul nostru, în toate împrejurările, dar sunt și slăbiciunea lui, pentru că îl fac prea îngăduitor și prea iertător față de acei cari și-au bătut joc de el.

De 14 ani de când există „România Mare”, s'au perindat la guvern toate partidele. Fiecare din ele a avut măcar odată ocaziunea să-și aplice programul. Și de fiecare dată n'au făcut altceva decât să-și reconstituiească, pe spinarea țării, fondurile epuizate de propaganda din timpul opoziției, să-și plaseze partizanii, să înmulțească funcționarii și să se aprovizioneze din belșug pentru iarna opoziției.

A trebuit să vină un strein

ca să ne arate că am fost jefuiți, că toate guvernele au falsificat bugetele.

Și totuși s'au găsit români cari să injure pe d. Rist, sub cuvânt că raportul său constituie un atentat la demnitatea noastră națională.

Ce copilarie! Oamenii aceștia nu-și dau seama de imensul serviciu pe care ni l-a făcut d. Rist și mai ales de incomensurabilul serviciu pe care ni l-ar fi făcut dacă ar exista la noi în adevăr, măcar o scântie de „demnitate națională”.

În alte țări, o revelațiune de natura aceea pe care ne-a făcut-o nouă d. Rist, ar fi avut ca urmare logică și imediată trimiterea pe banca acuzaților a tuturor celor vinovați.

În loc de aceasta, noi ne scandalizăm de îndrăzneala d-lui Rist de a se atinge de persoana sacrosanctă și înalienabilă a politicianului român, și sugestionăm de presa gras subvenționată de către chiar cei arătați de d. Rist, ca direct responsabili de dezastrul nostru financiar și economic, ne eruiam în apăratori ai unei inexistente demnități naționale.

Incurajați de lipsa de ecua a acestei formidabile păine ce-au încasat, incurajați de absența evidentă a unei conștiințe naționale treze, care să reacționeze prompt și energic, politicianii și-au ridicat capul din jărăni și îndrăznesc acum să se prezinte din nou în fața țării și să-i ceară votul.

Și vor veni iarăși, cu noui promisiuni, cu noui programe. Și unde aceștia nu vor prinde, vor prinde desigur celelalte mijloace de convertire la doctrina unui partid: tradiționalele fleici și indispenabilele sprizuri, servite din belșug alegerilor, și pînă la zile de votare.

Aspectul acesta al alegerilor, ne amintește epoca de tristă memorie a fanarioșilor, cari cumparau cu aur și cu multe daruri scaunul de domnie al țării române, pentru ca apoi, odată ajunși la putere, să-și scoată cheltuielile cu vară și îndesat, de pe spinarea bieteii țări.

Astăzi, în secolul democrației, lucrurile au evoluat puțin, dar fondul, metodele, sunt aceleași. Doar atât, că în loc să ducă pungi grele cu aur la Tarigrad și să ghiftuiască pe viziri și pe toți favorișii Sultanului politicianii de azi cumpară „rea” ceva mai etin, aruncând alegătorului hămese și câteva bucați de friptură și câteva sprizuri, pentru ca apoi, odată ajuns la putere, adică la visteria stafului, să se despăgubească din fondurile mai mult sau mai puțin secrete, cari au mai rămas dela predecesori.

Unde este demnitatea națională?
T. Dragoș.

Programul Cinematografelor.

Central

dela 8 Iulie

Lacrimi de iubire

O puternică dramă din viața nobilimei engleze. În rolurile principale: Anne Hardington, Conrad Nagel și Clive Brook.

Select

Dansul continuă.

Casierile deschise dela orele 11—12 a. m. și d. m. dela 4.

Reprezentările încep la orele 5, 7 $\frac{1}{2}$ și 10.

La cinema CENTRAL, în caz de timp favorabil, reprezentajia se ține în grădină.

Crimele pasionale.

Dovada este făcută. Pretutindeni, nu numai la noi în țară, cei vremelnici sau permanent investiți, cu mare rol de-a pedepsi, iată pe bărbatul sau femeia ce omoară sub stăpânirea patimei sentimentale.

Desbaterile unor astfel de procese devin interesante ca romanele — foileton și locurile la atari procese căutate ca la o vestită premieră. Poporul este iubitor de scenele în cari pasiunea stăpânește, iar nuanța de mahalagism, pe care orice boier o poartă în suflet, ne silește să ascultăm amănuntele, alcovului, scenele flagrantului delict, amănuntele ce ni le dau clasicele scrieri de amor, descoperite în cartarul bine închis și legate cu panglicuțe roșii. Sentimentalismului este întreținut de flăgnete, de cinema și de scriitori facili la scris.

Desigur că clemența juraților sau judecătorilor față de „criminalii” sui-generis ce sunt înșelătorii de amor, geloșii înnebuniți, ori firele excesiv de sentimentale, este întemeiată pe o considerațiune de ordin psihologic și anume pe considerațiunea că sub stăpânirea patimei amorului, oamenii cad în rândul ireponsabililor. O om iartă altuia, dacă i-a luat pâinea, nu-l omoară dacă i-a omorât copilul, dar femeia omoară pe bărbatul ce a înșelat-o și bărbatul ce și acopere ochii când se taie gâtul unui pui de găină, trage șapte focuri din browningul său, când vede cu ochii scenei cea mai semnificativă a perpetuării vetei.

Expoziția școlii de Arte și Meserii.

Ca și în anii precedenți elevii școlii superioare de Arte și Meserii, au aranjat și de sfârșitul acestui an școlar, o foarte interesantă și frumoasă expoziție.

Din munca și străduința comună a profesorilor și a elevilor, desfășurate în decursul anului școlar, s'au ales realizările cele mai reușite, cele mai caracteristice și cele mai frumoase. Ochiul vizitatorului, — dar nu numai ochiul, ci și sentimentul intelectual al vizitatorului rămâne complet satisfăcut după vizitarea expoziției dela școala de Arte și Meserii. Nu intrăm în amănunte, deoarece ar trebui să amintim tot ce-am văzut.

Exprimăm însă felicitări dlui ing. R. Cărpinișan, directorul școlii, și celorlalți colaboratori ai școlii, pentru această manifestare de artă tehnică.

Curățătorie etină!

vopsește și curăță haine de lână Gulere bărbătești se spală cu 4 lei la curățătoria și vopșitoria chimică

KREBSZ I.

Bul. Reg. Ferdinand 15.

Citiți și răspândiți

ziarul „ARADUL”

Coff juridic.

Un frate bun a lui Max Nordau, pentru a face ștință cu talent și cu memorialitate de foiletonist — dr. Freud dela Viena — a svariit în lume concepția unui par-sexualism, a unei ipoteze care reduce adâncul și misterul vieții conștiințe la poftă și instinct sexual. Maternitatea și filiațiunea în forma lor aparent cea mai pură se reduc la plăceri de ordin sexual. În lumina acestei concepții, evident că crima pasională apare ca o formă a celui mai dominant instinct omeneș și ca atare a celui mai fatal din actele vieții. Ceea-ce se atinge de amor, este colorat de o fatalitate, în care conștiința individuală o-menească, se amutează prin „voința” procreației — cum ar zice Schopenhauer — și de aceea omorul provocat de sentimentul geloșiei este atât de scuzat în fața justiției populare. Instinctul popular găsește adevăruri adânci prin intuiție și ghicire!

Nu mai o singura rezervă e de făcut: „Sanctiunea penală nu stă numai în lepătura cu fapta unui om, ci trebuie să aibă în vedere nuanța ce exemplul ce pedepsește o dă”. Nu le e frică juraților prea îngăduitori, că achitând pe toți cei stăpâniți de acest furor sexual, vor face cu crimele să se înmulțească mai mult decât trebuie într-o societate pretins civilizată?!

Iată o întrebare care, indiferent de concepțiile d-rului Freud, ar trebui să preocupe pe cei investiți cu rolul de apărăare ai societății!

Gheorghe Bărbat

□ Muzeul compoziturii cehoslovace Antonie Dvorak. Zălele acestea s'au deschis în Praga o mare expoziție a amănunții rămase dela marele compozitor ceh Antonie Dvorak. Expoziția este organizată de asociația pentru ridicarea unui monument marelui compozitor și cuprinde două săli cu obiecte referitoare la viața și opera lui. Între altele s'au reconstruit o parte din camera mortuară a compozitorului, s'a adunat un mare număr de amintiri personale, manuscrise, publicații, fotografii, daruri obținute de el, etc. Expoziția a fost inaugurată de bioarof d-lui Dvorak, Otakar Sauer și la solemnitate a participat familia maestrului, compozitorii Suk și Votruba, prof. I. Kveč și numeroși reprezentanți ai vieții publice și artistice. Expoziția va fi deschisă într-un muzeu Ant. Dvorak.

Invazie de omizi. În județul Storojineț au apărut în ultimul timp numeroase relei de omizi, care au pricinuit pagube imense pomicultorii. Pe alocuri, toate frunzele și florile au fost complet distruse. Toate mijloacele întrebunțate împotriva acestui flagel au rămas zadarnice. Întreaga recoltă de fructe se consideră compromisă în județ.

Mare asortiment de OCHELARI și articole optice la Francisc Teinor & comp. Arad, P. A. Iancu 21

Broșura d-lui Dr. Gh. Martha.

Laptele ca aliment și importanța igienei laptelui.

Congresul Internațional al laptelui din Londra, un om de știință a declarat, că dacă laptele va continua să se ia în considerare mai departe cu carne tocată, ignorând laptele, ar putea să se ajungă la degenerarea din ce în ce mai mare a speciei umane.

În urma acestei exclamări, în anul 1930, Comitetul Național Român afiliat altor 23 Comitete Naționale din toate țările, a hotărât ziua de 1 Mai ca zi de propagandă a laptelui.

În ziua de 1 Mai din anul acesta, s-a ținut și la Arad propagandă asupra importanței laptelui în creșterea și dezvoltarea copiilor și pentru consumarea mai sănătoasă a laptelui.

Pe baza acestei hotărâri, în ziua de 1 Mai din anul acesta, s-a ținut și la Arad propagandă asupra importanței laptelui în creșterea și dezvoltarea copiilor și pentru consumarea mai sănătoasă a laptelui.

Pe această ocaziune, Comitetul organizator al propagandei a ținut 3 conferințe și a avut o vizită la Palatul Cultural, ce a avut ca scop de a prezenta populației de sub tipar zilele acestea, cu prilejul zilei de propagandă a laptelui.

Pe baza acestei hotărâri, în ziua de 1 Mai din anul acesta, s-a ținut și la Arad propagandă asupra importanței laptelui în creșterea și dezvoltarea copiilor și pentru consumarea mai sănătoasă a laptelui.

Pe această ocaziune, Comitetul organizator al propagandei a ținut 3 conferințe și a avut o vizită la Palatul Cultural, ce a avut ca scop de a prezenta populației de sub tipar zilele acestea, cu prilejul zilei de propagandă a laptelui.

Pe baza acestei hotărâri, în ziua de 1 Mai din anul acesta, s-a ținut și la Arad propagandă asupra importanței laptelui în creșterea și dezvoltarea copiilor și pentru consumarea mai sănătoasă a laptelui.

Pe această ocaziune, Comitetul organizator al propagandei a ținut 3 conferințe și a avut o vizită la Palatul Cultural, ce a avut ca scop de a prezenta populației de sub tipar zilele acestea, cu prilejul zilei de propagandă a laptelui.

Pe baza acestei hotărâri, în ziua de 1 Mai din anul acesta, s-a ținut și la Arad propagandă asupra importanței laptelui în creșterea și dezvoltarea copiilor și pentru consumarea mai sănătoasă a laptelui.

Pe această ocaziune, Comitetul organizator al propagandei a ținut 3 conferințe și a avut o vizită la Palatul Cultural, ce a avut ca scop de a prezenta populației de sub tipar zilele acestea, cu prilejul zilei de propagandă a laptelui.

Pe baza acestei hotărâri, în ziua de 1 Mai din anul acesta, s-a ținut și la Arad propagandă asupra importanței laptelui în creșterea și dezvoltarea copiilor și pentru consumarea mai sănătoasă a laptelui.

Pe această ocaziune, Comitetul organizator al propagandei a ținut 3 conferințe și a avut o vizită la Palatul Cultural, ce a avut ca scop de a prezenta populației de sub tipar zilele acestea, cu prilejul zilei de propagandă a laptelui.

Pe baza acestei hotărâri, în ziua de 1 Mai din anul acesta, s-a ținut și la Arad propagandă asupra importanței laptelui în creșterea și dezvoltarea copiilor și pentru consumarea mai sănătoasă a laptelui.

Pe această ocaziune, Comitetul organizator al propagandei a ținut 3 conferințe și a avut o vizită la Palatul Cultural, ce a avut ca scop de a prezenta populației de sub tipar zilele acestea, cu prilejul zilei de propagandă a laptelui.

Pe baza acestei hotărâri, în ziua de 1 Mai din anul acesta, s-a ținut și la Arad propagandă asupra importanței laptelui în creșterea și dezvoltarea copiilor și pentru consumarea mai sănătoasă a laptelui.

Pe această ocaziune, Comitetul organizator al propagandei a ținut 3 conferințe și a avut o vizită la Palatul Cultural, ce a avut ca scop de a prezenta populației de sub tipar zilele acestea, cu prilejul zilei de propagandă a laptelui.

Pe cât de nutritiv și tămăduitor e laptele, pentru copii și adulți, tot atât e de periculos, dacă derivă de la vacă bolnavă de uger, cu inflamațiuni supurative, ori tuberculoză, dacă e falsificat de vânzător, ori infectat, cu diferite boli de origine animală, ori umană. Și anume: Dacă vaca e bolnavă de tuberculoză, dacă animalele producătoare de lapte sunt pline de praf, neșeslate, murdărite cu baligă, dacă ugerul și mâinile persoanei ce mulge nu sunt spălate înainte de mulgere, dacă grajdurile sunt murdare și întunecoase, dacă persoana care mulge vaca e bolnavă, sau vine în coafingere cu oamenii bolnavi, dacă laptele se înmulțește cu apă infectată, ori se adună în vase necurate atunci un atare lapte, negreșit e vătămător sănătății.

S'a constatat, că vacile olandeze și simenthal, care duc o viață mai mult de grajd, sunt predispuse la tuberculoză.

Cercetările bacteriologilor au arătat, că laptele de comună conține o cantitate mare de bacterii, care ajung aci și din aer. Dacă însă aceste micro-organisme sunt nevătămate, atunci ele pot schimba culoarea, mirosul și gustul laptelui și-l pot și închegea, dar atare lapte nu-i periculos. Aceste bacterii sunt chiar utilizate în industria laptelui, pentru prepararea diferitelor brânzeturi și altor preparate cum este iaurtul, laptele covășit, chefirul și altele.

Bacteriile care sunt vătămătoare sănătății sunt acelea care ajung în lapte prin oamenii bolnavi de lungoare, disenterie, scarlatină, difterie, tuberculoză etc. Derivatele unui atare lapte, adică untul, brânza, și frișca încă sunt vătămătoare sănătății.

Pentru a scăpa lumea de infectarea prin laptele ce derivă de la vaci bolnave, legea de poliție sanitară veterinară prevede:

a) **Tuberculinizarea tuturor vacilor** al căror lapte intră în consumația publică. În această privință serviciul veterinar al județului a tuberculinizat în anul 1931, un număr de 3060 vaci scoțându-se din circulație acelea care au reacționat,

cu alte cuvinte acelea care au dat dovada că sunt bolnave de tuberculoză.

b) **Organizarea lăptăriilor cooperative** pentru adunarea igienică a laptelui la un loc, de unde să se transporte în vase curate pasteurizat și hermetic închis. Organizarea a-cesta se impune de urgență, fiind a-se aplica în toate orașele.

Pe lângă aceasta, pentru ca laptele să nu se infecteze prin personalul bolnav, care mulge și manipulează laptele, se cere **examinarea sanitară a acestor oameni prin Medici Umani.**

Ca o completare la studiul laptelui din broșura D-lui Dr. Martha notificăm, că se discută de multe ori între oameni, **cum e mai bine să bei laptele, în mod crud așa cum l-au muls, sau fiert?**

La aceasta întrebare igiena răspunde așa: **Dacă laptele derivă de la animal sănătos și infectarea laptelui e exclusivă, atunci putem bea laptele și crud, altcum numai fiert!**

Principii nutritivi ai laptelui și adică: albuminoidele, lactoza, sau zahărul laptelui, sărurile și untul cu ale sale vitamine, în laptele crud, își păstrează toate proprietățile biologice așa cum este muls din uger.

Dacă însă laptele e fiert, atunci aceste substanțe își pierd proprietățile lor, dacă fierberea durează mult timp la temperaturi ridicate, dar la 63.° de jumătate de oră, laptele își păstrează aproape toate proprietățile sale biologice.

Că laptele contaminat e cauza multor boli și decese ale copiilor, aceasta o documentează Dl. Dr. Martha între sutele de exemple și cu cazul orașului Strassburg.

Și anume: La expoziția de lapte din acest oraș aranjată în anul 1923, de profesorul Porcher, din prilejul centenarului marelui savant Pasteur, Medicul șef al acelui oraș a declarat, că de la 1915 de când s-a înființat aici o cooperativă centrală, unde se aducea lapte din 110 cooperative situate pe o rază de circa 70 Km, mortalitatea copiilor până la 1915 era mare, cu deosebire în lunile de vară, iar de la 1915, până la 1922, a dispărut aproape cu totul.

Laptele ce sosea la Strass-

Prilej excepțional de a vizita Wiena și Budapesta!

„Cercul Turistic al Ziarștilor din Provincie“ pentru a-și sărbători cel zece ani de activitate turistică, organizează între 21—30 August a. crt., o splendidă excursie pe Dunăre la Wiena — cu o escală la Budapesta — cu luxosul vapor de pasageri „URANUS“ al Societății D. D. S. G.

Acest voiaj făcut pe pitorescul traseu T.-Severin—Belgrad—Budapesta—Bratislava—Wiena— este întocmit în modul cel mai confortabil, elegant și destinat unui public intelectual ales și pretențios neavând nimic comun cu voiajurile în masă, însă cu toate avantajele pe care le oferă un voiaj colectiv adică: costă mult mai puțin, se câștigă un timp prețios și se vede mult mai mult.

Numărul participanților este strict limitat la 35—40 de persoane iar locurile se rețin în ordinea înscrierilor.

PLECAREA din portul T.-Severin, Luni 22 August a crt ora 6 dimineața precis iar înapoierea în acelaș port Vineri 30 Septembrie ora 11 dimineața.

Prețul de participare lei 7.500 sau 5.500 de persoană în care se cuprind: Voiajul cu întreținere

burg se filtra numai decât, curățindu-se de toate impuritățile, apoi se pasteuriza și se răcea la 0° C. preparat în forma aceasta se distribuia apoi consumatorului în vase de aluminiu, perfect curățate, sterilizate și hermetic închise.

În Ungaria încă există de mai mult timp lăptării cooperative, aproape în toate comunele. Aceste cooperative trimt zilnic laptele la Budapesta la centrala de acolo, în o cantitate de circa 500 000 litre. Laptele sosit la destinație, se pasteurizează, apoi se pune în vase igienice și se transportă direct la domiciliu, prin numeroase debite ale cooperativei din oraș.

La noi însă din nenorocire ce se întâmplă în mai multe locuri?

Lăptăresele adună laptele din diferite comune în vasele lor adesea neigienice, îl duc la client și pe piață, dese-ori în bidoacoane fără capac, îl

cl. l-a dus și întors: Hotelul și întreținerea complexă la Wiena șase zile: Vizitarea Wienei în Autokar cu un ghid competente care stă la dispoziția exclusivă a participanților; Vizitarea muzeelor principale; Cercetarea Palatelor Imperiale „Burgul“ și „Schönbrun“ cu Expoziția Maria Theresia: Bisericile și monumentele de artă mai principale; Grădina Zoologică (cea mai mare din Europa); Muzeul Militar; etc. Taxele către stat și comună; Vizele de pașaport; Escala la Budapesta; etc. etc.

Persoanele care plătesc numai 5500 lei se vor întreține pe cont propriu pe vapor în timpul voiajului, putând lua masa în restaurant după tarif sau luându-și cu dânsii provizii necesare. Cel din alte localități călătoresc cu reducere de 50% pe C. F. R.

INSCRIERILE se fac contra unui accont de 1000 lei de persoană, expediți numai prin mandat poștal, însoțite de un pașaport valabil și fără vize consulare, care se îndeplinesc de cerc și se primesc până în seara de 15 August 1922 pe adresa CERCULUI în T.-SEVERIN, strada Libertății, No. 2.

măsoară la piață și în mijlocul soselelor unde-i circulația mai mare va să-zică în nori de praf, și de multe-ori mai aduc laptele la oraș și botezat cu apă.

Iată de ce e de lipsă să să facă și la noi în țară lăptării cooperative, de unde publicul să ajungă la lapte igienic și adică nevătămător sănătății.

Inchei și eu acest comunicat cu cuvintele D-lui Dr. Gheorghe Alexandru Martha din broșura sa:

„Fie ca ziua de 22 Maiu a laptelui carea va rămânea de aici încolo în fie-care an ca zi de propagandă laptelui, să trezească și în noi dorul de a-ne organiza în lăptării cooperative, ca aranjați în modul acesta să putem proteja oamenii de mâine a societății noastre în creșterea și dezvoltarea lor“.

Dr. Atanasie Brădeanu.

Deștepți și naivi.

(roman) de: T. Cristea

Eu? Armăsarii... să trăiești colonel, eu... încercă vi-să-și mențină echilibrul apră.

Eu beat? Nu, don colo-eu nu sunt beat.. Eu fărâcă care am fost cu colonel pe toate tron-eu să fiu beat? — co-soldatul beat „crișă“.

Colonel zimbi binevoitor. Iși știe omul și multe știa erte tovarășilor lui de

mai a douăz aflară, că mentul Voicu în tovară-lui pomeșnicului, un fost în al gârziilor țarului, adă-cail cu vin roșu și caii șai, de bună credință, seră până la ultima pi-lichidul vedrelor.

erau vremurile pe a-Se terminase războiul murile bisericilor se țlanș. Se adunau pravos-

din zece sate și ospe-

jele se stârșeau tocmai a doua zi, când gazda cășii își cărbănea oaspeții în trăsuri, în chioate, strigăte, împingeri la osie, până când pornea hardughia cu bejivii în lărmălaia câinilor și în cântecele cobzarilor.

În miezul verii regimentul fusese cantonat într'un sat pe Nistru, într'un ținut binecuvântat de pronia cerească cu toate bunătățile. Se întindeau grădinile cu fructe tot lungul Nistrului și curgea miere și vin din bunătățile gospodăriilor. Rusoaicele cu ochi albaștri își frământau sufletul în coardele balalaicelor și pentru fiecare olișer mijean perechile de ochi în dosul terestruicilor cu perdele.

Era pe ales. Voicu se îndrăgostise — dragoste de paie — într'o caucaziancă rățăcită în sat la o mătușă. Avea fata o pereche de ochi negri cu gene lungi de catifea, cu tai-

nice spovedanii de sentimentalism mistic și o gură cărnosă trădătoare de pofte fierbinți. Și nu mai știe bietul ofițer unde și-a pierdut inima: la Natalia, Natașa caucaziana cu ispitiri diavolicești între gene, la Niura cea cu ochii de smaragd sau la Dina, măiastra clapelor de pian și gingășia personificală. Trandafiri superbi cu petale de alb imaculat, cari se veștejesc și îngălbenesc, când și-au pierdut fecioria iluzii sublime și regerele duioase, simțiri cari în clocotul tinereștilor sburdălnicii îndumnezeiesc viața.

Prinsese dragostea rădăcini pe meleagurile acestea și regimentul ar fi fost bucuros să rămână pe veci în același sat. Dintre soldații demobilizați se găsiră câțiva, cari se fixară de abinele locului. Nunțile se înmulțeau cu spor la unirea sufletescă dintre frați. Colonelul însuși trebui să primească mai multe nășii, iar Voicu își cunună pe toștul său soldat ordonanță cu văduva unui rus căzut în Bucovina.

Măldărică, barosanul, se simțea în elementul lui. Iși

facea isprăvile neturburat și doar câte una, mai cu moș, ajungea la cunoștința comandantului. Știa să profite de împrejurări, ca să-și potrivească câte o felioară mai bună la „ramazan“ și nu-i erau năzbățiile lipsite de duh.

Într'o zi fusese surprins explicând unui grup de babe și fete, că el poate face să ploaie. Era o secetă care nu se mai stârșea. Leșiră oamenii cu icoanele la râu, arunca-seră șomoiaje de paie pe apă, dar toate fuseseră zadarnice. Ceriul rămânea plumburiu și soarele sclipea cu steluțe în praful ulițelor.

Măldărică istorisea gurilor căscate de muieri dornice de misticism, că la ei în sat în Dobrogea era o vrăjitoare care oprise ploile o dată pe patru ani de zile, motiv pentru care țărani o arseseră de vie.

— Păi n'a putul să deslege ploile, să nu o ucidă? — se interesă o babă mai deochiată.

— Ba le-a deslegat ea, dar tot au ucis-o, fiindcă spun-au oamenii, că ar putea să

oprească și de altădată ploile — explică barosanul, apoi pe un ton confidențial continuă:

— Acum eu, ca nepotul vrăjitoarei, am prins dela ea învățătura cum se desleagă ploile, numai, că e cu greu-mânt și cu cheltuială..

Curile cască se strânsesă și mai curioase așteptând cu nerăbdare secretul deslegării ploilor.

— Apoi uite cum stă treaba — se hotărî Măldărică să-și desvăluie taina — dacă vă duceți acasă prindeți cocoșii și îi vedeți, că la fiecare cocoș o să găsiți câte două pene la aripi și două la coadă retezate. Penele acestea — de vrefi să ploaie — trebuie adunate dela toți cocoșii din sat și să le ardeți, iar cocoșii să-i scâlțați în apă neincepută.

— Asta nici nu-i lucru mare — rosti o femeie cu abdomenul la gura nasului.

(Va urma)

Copiii de astăzi.

Observând purtarea mai multor copii, m'a făcut să le studiez mai din aproape starea lor sufletească. Rezultatul obținut mi-a fost neînchipuit de surprinzător.

Injurăturile, clevetirile, vorbirile de rău, și cuvinte de o murdărie nemaipomenită sunt pe buzele lor.

Purtarea lor pe stradă, în familie și ori unde îi întâlnim, ne fac să credem că nu au fost crescuți într-o casă părintească, într'un local de învățământ din anul 1932.

Nu mai știu ce este timiditatea, nu mai știu ce este rușinea. Se expun la fapte, cari ne fac să rămănem uimiți când le vedem.

Nu de mult mi s'a spus, că o fată de vreo 9-10 ani — notez că era fată, copilă — a trimis o scrisoare de dragoste unui băiat cam de aceeași vârstă. Prin urmare nici n'a luat bine condeiul în mână și l pune în aplicare pentru a scrie niște cuvinte, cari ne fac să rămănem înmărmuriți.

Vorbind odată cu cineva pe chestia aceasta, îi pun întrebarea: Cărui fapt se datorește purtarea aceasta necuviincioasă a copiilor? Lipsa celor 7 ani de acasă, răspunde acesta. Mare adevăr, care cred că nu poate fi contestat de nimeni.

Părinții în ziua de azi prea puțin își bat capul cu creșterea copiilor? Și în special lipsa mamei de a se ocupa mai des de copii se simte.

Le dăm frâu ca unui cal bine hrănit sau dornic de slobozenie, să alege unde vrea el, fie că dă peste o groapă fără s'o vadă, unde își găsește câte odată și moartea; fie că aleargă înainte până când vede că nu mai știe unde este, apoi întâlnind un obstacol, iarăși se întoarce înapoi. Tot așa se întâmplă și cu copiii dăm drumul să meargă înainte, fără să-i oprim dela ce este rău ca să nu cadă în groapă, sau fără să li-se atingă deplina libertate, pe care le o asigură înșiși părinții, cei mai mari dușmani ai copiilor, fără să se gândească. Iar când ajung la obstacol, trebuie să se întoarcă înapoi pentru ca să-și planeze singuri drumul vieții sau în cele mai multe cazuri rămân în sarcina societății.

Dar nu numai atât că acei bieți copii, — cari de altfel nu sunt așa de vinovați de faptele lor, — au ajuns piebea

societății, dar ei caută să se și răzbune. Atunci se întorc la părinți — căci și-au dat seama de situația lor — și le cer socoteală de creșterea ce le-au dat-o, ba de multe ori îi amenință cu diferite unelte cari produc moartea.

Prin urmare iată iubii părinți că nu este numai în folosul celor mai scumpe ființe ale Dvoastră, ci chiar în folosul D-voastră, de-a supraveghea cât mai sever și cât mai aproape pe propriile D-voastre suflete. Dându-le o creștere cuviincioasă, care să vă producă o bucurie la urmă.

Atât timp cât stau sub scutul D-voastră să-i țineți cât mai izolați de societate, care necunoscând-o — de cele mai multe ori îi strică.

Aplicându-le pedeapsa, până ce sunt mici, întrebându-i nuiău până ce se prinde de ei, nu le va fi în zadar pe când vor fi mari; iar dacă se tolerează, li se pot aplica și niște bătăi cu parul, căci totul este în zadar. Atunci în loc să mai asculte ei de Dvoastră, trebuie să ascultați D-voastră de ei, căci altcum vă scoate afară din casă. Și Va asigur iubii părinți că Va vor fi foarte recunoscători pentru binele ce le-ați făcut. O să aveți ocazia atunci să știți care este iubirea adevărată părintească.

Cred că nu este bine să înfrunțați învățătorul, pentru că Va mințit puțin copiii, cari de cele mai multe ori numai adevărul nu-l spun, crezându-i însă după cum spun ei, având în vedere că sunt copiii Dvoastră. Din contră ar fi bine să încurajați D-voastră pe învățător să-i educe cât mai sever. Căci, punând în mișcare nuiău pe spatele lor, nu-i omoară, în schimb nepunându-o, Va omoară ei la urmă pe D-voastră. Nici odată nu este bine să se dea crezământ celor spuse de copii. Totdeauna să cautăm să ne convingem de cele spuse. Ba mai mult, când se plâng de ceva, a doua oară să nu li-se mai permită să se plângă.

Este bine să se caute să li-se alimenteze partea sufletească cât mai de timpuriu cu cunoștințe folositoare, sfaturi bune, și ales prin *pilde frumoase*.

Atunci, Va asigur, că Va puteți mândri cu copiii D-voastră, când vor fi mari.

Honorius.

INFORMAȚIUNI.

□ **N'a vorbit de 6 ani.** La Londra nu de mult s'a judecat un foarte interesant proces de divorț. Anume: Femeia Mary Green, de 43 de ani a cerut divorțul contra soțului ei pentru că acesta de 6 ani nu a vorbit cu ea nici un cuvânt deși locuiau împreună. În schimb în acești 6 ani, soțul a adresat soției 371 rugăminți scrise. Că soția le-a satisfăcut sau nu, e treaba lor, însă tribunalul a refuzat pronunțarea divorțului.

□ **Italia și criza mondială.** Un mare ziar italian publică un articol în care arată că situația economică a întregului pământ devine din zi în zi mai critică, numărul celor fără de lucru crește mereu, iar comerțul a scăzut la jumătate. Ziarul italian se întreabă cum s'ar putea ameliora această

stare de lucruri, ca răspuns, sfătuiește aplicarea propunerii lui Mussolini, de a anula odată și pentru totdeauna datorile de război. Prin această operație statele ar scăpa de o mare grijă, care le-ar permite crearea unor altfel de stări.

□ **Conferința dela Lausanne.** În urma știrilor sosite până în prezent dela Lausanne, se crede că tratativele vor mai dura câteva zile, Ziarele engleze dau ca sigur succesul acestei conferințe.

□ **Vin experții.** Sâmbătă vor sosi în capitală experții trimiși de soc. Națiunilor pentru a verifica gestiunea financiară a statului.

□ **Ministru bătaș.** Ministrul plenipotențiar a Portugaliei la București, sosit zilele trecute la Baile Herculane, a bătu

crunt pe portarul hotelului în care locuia. Ministrul bătaș a fost dat la judecată de către portar.

□ **Problema optanților.** La conferința dela Lausanne, cercurile interesate au repus pe tapet chestiunea optanților. La aceasta dl Titulescu a arătat că România consideră chestiunea optanților ca definitiv închisă, România nu va semna nici o decizie care o va pune în situația de a plăti mai mult decât va primi.

□ **În Germania, situația e tot tulbură.** Membrii diferitelor partide politice organizați militărește au dese ciocniri între ele. În aceste ciocniri intervine apoi și poliția și războiul de stradă e ca și gata.

□ **Se cercetează impunerea.** Dela Ministerul de finanțe s'a trimis tuturor inspectorilor financiarilor de circumscripție, o circulară prin care acești inspectorii sunt invitați să cerceteze felul în care au fost făcute impuneri. Această măsură s'a luat în urma plângerilor primite la minister asupra felului cum s'au făcut impuneri.

□ **Expoziție istorică de piele în Wien.** Camera de Comerț și de Industrie din Wien, proiectează să organizeze în cadrul târgului de mostre internațional de toamnă din Wien, o expoziție istorică de pielărie, arătând progresele ce le-a făcut industria de pielărie în cele 6 decenii de când se practică în acest ținut.

Camera amintită invită pe pe aceasta cale pe cei interesați să participe la această expoziție, care este unică în felul ei.

Rezultatul definitiv al examenului de bacalaureat

Luni 4 Iulie c., comisiunea de bacalaureat care a funcționat pe lângă liceul „Moise Nicoară” sub președinția d-lui Prof. Univ. Ștefan Bezdechi, și-a încheiat lucrările, dând rezultatul definitiv.

Din 83 candidați, prezenți, au fost respinși la proba scrisă 5, iar la cea orală 17, fiind declarați bacalaureați 61, el căror nume îl dăm mai jos în ordinea mediei obținute.

Cu media generală „exceptională”: Gherman Dante și Gartner Andrei.

Cu media generală „foarte bine”: Ciuhandu Neaga, Guleșiu Teodor, Magdu Aurel, Szabo Ioan și Fodor Gavril.

Cu media generală „bine”: Benea S. Binder M., Matincă I., Narița V., Pușcariu I., Răcz P., Romanescu S., Ronay W., Lipcsey T., Uivarosan D., Adamoviciu P., Breștin I., Cucu V., Cuzman I., Fekete Gh., Feleki T., Fischhoff E., Gabor I., Giita A. Jura V., Miloi D., Pinteana N., Stroia C., și Pintér „S.”

Cu media generală „satisfăcător”: Indreica P., Lazar I. Movanu A., Pojar M., Sebestyén M., Zsikits E., Barna M., Burdan A., Csordas, Isaiu D., Misarăș T., Moga V., Polș T., Sarkady A., Orendy L., Bugariu I., Dârlea L., Dreclin V., Hasineț P., Katz, T., Kövér C., Maier D., Oprea I., Rosenfeld M., Tăutan T., Lazar Iorga, Balta Gh., Guttman I. Mikoss Gh.

Amânarea serviciului militar pentru continuarea studiilor.

Se aduce la cunoștința celor interesați că în conf. cu art. 33 L. R. 1930, au dreptul la amânări pentru continuarea studiilor pe timpul dela 1 XI 1932 la 1 XI 1933 toți tinerii însumați în con. art. 71 și 72 L. R. 1930 și art. 52 L. R. 1913 cari doresc să urmeze universități sau școli superioare din țară și streinătate.

Cap. I. Tinerii cu termen redus cari doresc a fi amânați pentru continuarea studiilor, vor depune la acest Cerc cereri de amânare până la data de 15 VIII 1932, iar până la 31 XII 1932 vor completa cererea cu următoarele acte:

a) Certificatul de înscriere pe anul 1932—1933.

b) Certificatul de frecvență pe anul 1931—1932.

c) Declarațiile Model A, și B. vizate de Ad-ția Financiară.

d) Recipisa de plata taxei militare.

Tinerii cari solicită pentru prima dată amânări de studii nu vor depune certificatul de frecvență pe anul 1931—1932, însă vor depune în plus extrasul de naștere.

CertIFICATELE eliberate de Universitățile și Școlile din streinătate vor fi vizate de Atașatul Militar sau Consuli Români.

Cap. II. Tinerii cari la epoca recrutării nu posedau diploma sau certificatul școlar, însă l-au obținut în sesiunile de examen din Iunie și Septembrie a. c. vor înainta acestui Cerc cereri de termen redus până la data de 25 X 1932 însoțită de diploma sau certificatul original.

Tot până la 25 X 1932 vor face cerere de însumare cu termen redus și tinerii care la epoca recrutării aveau dreptul la termen redus, însă nu au invocat acest drept.

Tinerii prevăzuți la acest capitol, dacă doresc a fi amânați pentru studii vor depune odată cu cererea de termen redus și cererea de amânare, urmând ca până la 31 XII 1932 să completeze cererea cu actele prevăzute la Capitolul I.

Cap. III. Tinerii cari solicită amânări pentru continuarea studiilor sunt obligați ca în intervalul dela 31 XII 1932 la 1 III 1933 să depună un certificat din care să se constată că urmează regulat cursurile.

Sunt scutiți a depune acest certificat tinerii ce studiază în streinătate.

Cap. IV. Tinerii ce urmează școli elementare profesionale sau speciale P. T. T. au drept la amânare de studii în orice an de studii s'ar găsi dacă fac dovadă că au la bază 4 clase de liceu — acești tineri sunt scutiți de plata taxei de 200 lei.

Asemenea drept au și elevii Școlii de Brigadierii Stivici fără a li-se cere 4 clase de liceu.

Tinerii absolvenți de liceu au dreptul la amânare de studii pentru depunerea examenului de bacalaureat făcând cerere până la data de 25 X 1932, iar până la data de 31 XII 1932 vor completa cererea cu un certificat din care să se constată că s'a prezentat la bacalaureat în Iunie și Septembrie dar a fost respins.

Cap. V. În mod excepțional s'a aprobat amânări pentru studii tinerilor din ultimul an

al școlilor ce dau drept la însumarea în cond. art. 71 și 72 L. R. 1930, depunând cererea și actele până la data de 10 Ianuarie 1933

Cap. VI. Tinerii ce solicită amânări de studii se vor prezenta personal la acest Cerc cu cererea, urmând a primi o notă de actele ce trebuie să mai depună de a cărei primire va semna pe cererea de amânare.

Pentru orice relații și informații tinerii se vor adresa Cercului de Recrutare Birou Recrutării în orice zi de lucru între orele 8—12.

Se atrage atențiunea tinerilor cari solicită amânare pentru continuarea studiilor și completează în termen cererea cu actele prevăzute la Capitolulele de mai sus, că benevolesc în acest an de amânare însă nu mai au dreptul a solicita altă amânare și vor neapărat incorporați cu prima clasă de tineri cu termen redus.

Comandantul Cerc. Recr. Arad
Colonel L. H. Laugier,
Șeful Biroului I. Recrutare
Lt. Colonel I. Ștefănescu.

□ **Pentru cetitorii noștri.**

Deoarece în timpul lunilor de vară, colaboratorii noștri pleacă din oraș, ziarul va apare numai odată pe săptămână, în fiecare joi dim.

În urma acestui fapt costul abonamentului va fi redus proporțional cu timpul în care ziarul va apare odată pe săptămână.

□ **Rugăm călduros pe onorații abonați în restanță cu plata abonamentului pe 1932 să-și achite obligațiunea.**

Cei din oraș pot plăti, contra chitanței d-lui Miloș Tip, Diecezană str. Eminescu 18, iar cei din provincie prin mandat poștal adresat ziarul „Aradul”.

Poșta Redacției

Petrică — Gormău. Am făcut demersurile necesare, și rezultatul definitiv e chestie de zile. În caz afirmativ, țî-l voi comunica telefonic.

Gaby — Ineu. Dece nu vrei să-mi mai scrii? Aștept scrisoare lungă și... draguță și articole așa cum știi.

Loc deschis.

Am onoare a aduce la cunoștința On. public că m-am retras dela firma Maurițiu Meer și fiul, mare comerciant de vâpsele, și am deschis în strada Colonel Piriici 1, o prăvălie de vâpsele și băcănie.

Rog sprijinul Onor. public care va fi servit prompt și la prețuri convenabile.

Cu stimă:
IOSIF KOVACS